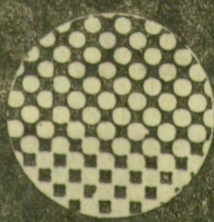

DM

magazin

Csanády
János

NYÁR-ÉJ RELATIVITÁS

A nyári éj csillagai, a nyári
lúktető világ, csillag-éjszaka,
ferdén villan a Göncöl rúdja, ferdén
sziporkázik a csillag-geometria.

Minden fény ferde-szögben, minden
nyílvezzó-ívben út a légen át;
a kazal-zsuppon áthullámzó holdfény
villantja rézsút vonyogó vasát.

Ó titokzatos nyári éj, ó titkos
gyermeki borzongás a Hold alatt,
hol lázongva futkos a gondolat,
meri fényét rejtve bujdosol a nap.

Talpunkra forr a halgatag anyag,
kíváncsi szemünk sugarába szökken,
az űrbe csap, ragyogva száll az űrben,
s a semmi túlpártján egy ágra röppen.

Lúktet a csillag-világ, lúktet
forró fejünk a porzó hold alatt,
míg a sötétben űr-virágok égnek,
mert arcát rejtve bujdosol a nap.

Az ünnep hétköznapjai mindannyiunk számára ismerősek, pedig alig ismerünk a városra, annyi ilyenkor a nép, a vendég, külföldi és hazai, s még mi, szegediek is mintha többen lennénk, mint máskor, annyit jövünk-megyünk, nézelődünk. Nyüzsg az utca. Nincs abban talán egy fikarcnyi lokálpatriotizmus sem, ha azt tartjuk, ezekben a hetekben nemcsak hangulata van a városnak, hanem egyedül, mással össze nem cserélhető a hangulata. Isten ments, hogy elsoroljuk Szeged díszítő jelzőit, mindenki betéve tudja már őket, elég ha természetes szerénységgel csak annyit mondunk, lehet (bár nem valószínű), hogy van ennél szebb város is, de nekünk kedvesebb egy sícs. S úgy tűnik Somogyi Károlyné képein (és a valóságban), hogy vendégeink is otthonosan érzik magukat nálunk. Ennél több pedig már igazán nem kell!

Élt-e valóban az a kisfiú,
akit úgy fogott körül a ti-
tokzatosság, mint Saint
Exupery kis hercege?... En tu-
dom, hogy létezett, mint az az út
is, amelyet benőtt a lapu, a boj-
torján, a gyom. De ha csak ál-
momban találkoztam volna is
vele, mélyebb emléket hagyott
bennem, mint sok valóságos, ám
otromba ember.

Az a nap egy kisebbfajta csodával kezdődött. Megtudtam, hogy az égerfaerdő, amely egészen a nyaralóig leért, tele van gombával. Olyanok voltak ezek a nagy gombák, mint az ernyő, amit kifordít a szél; és tölcsérükben egy-egy harmatszóppot őriztek. Teleszedtem velük az ingemet, és futva vittem haza, majd újra vissza az erdőbe...

Gombaszedés közben gyakran hozzáért a kezem a rejtőző békák ellenszemes, hideg testéhez. Arra gondoltam, hogy a béka meg a gomba között valami titokzatos kapcsolat van, azért olyan boldogok.

Egyre válogatosabb lettem, nem kellett a nagy gombák, hanem a kicsik, kemény szárúakat törtem le, s azok közül is kiválogattam a legszebbeket, legegészségesebbeket.

De a gomba is egyre kevesebb lett, végül teljesen eltűnt. Nem is bántam, mert megelégettem. Szinte elámult az egyre ismeretlenebb erdő, amely szüntelenül változott; völgy és domb váltakozott benne, a mocsári növények helyett egyszer csak páfrányokat és zsurlókat találtam. Később a nyirkos égerfaerdő is egészen elmaradt, és fehéren ragyogtak elő a nyírfák. Alattuk selymes volt a fű.

Ingemből kiöntöttem a gombát, és úgy vettem magamra a bema-
szatolt inget. Aggodalmas érzésem támadt. Bár tudtam, hogy nem vagyok nagyon távol az otthonomtól, az út ismeretlensége miatt mégis úgy éreztem, hogy rettentő messzire mentem.

És ismét egyre sűrűsödött az erdő, a fák között a gyom már akkora volt, hogy alig látszottam ki közülről; fejem felett gyertya formájú rózsaszín virágok — és egyre nehezebben tudtam előre haladni.

Ekkor találkoztam a kisfiúval, ekkor született a nap igazi csodája.

Kisfiú volt, sovány, az arca is, de vastagkeretes szemüveget viselt. Az út sűrű gatzengerét gyomlálta. Egy darabon már kitisztította, ott előbukkantak az út kövei, de amarrább már semmi se látszott belőle a sűrű gazban. És a kisfiú nemcsak gyomlálta az utat, hanem a széleken javította is valamiféle döngölő bottal.

AZ ELVESZETT ÚT

— Szevasz! — nézett felém bá-
rátságosan a szemüvege mögül.

— Szevasz! — viszonztam. —
Miért viselsz te szemüveget, ha
közönséges üveg van benne?

— A por miatt. Ha fúj a szél, a
szembebe vágja...

— Milyen út ez? Még sose lát-
tam...

— Nem tudom. Van kedved se-
gíteni?

Kelletlenül vontam meg a vál-
lamat, de hozzákezdtem én is a
gyomláláshoz. Ráncigálni kezdtem
a gatz, mely összevagdalta a ke-
zemet, mire sikerült kihúznom.
Nem csoda, ha a kisfiú keze is
csupa sebt volt már!

— Miért kell neked csinálnod
ezt? — kérdeztem lehangoltan.

— Belepte az utat a gaz... —
mondta, miközben térden állva
épp egy szívós gyommal kínló-
dott. — Meg kell tisztítani.

— De hát minek?

— Hát minek? A gyomok tönk-
reteszik az utat. Nézd, milyen hé-
zagokat csináltak a kövek között!
És ha az út tönkremegy, senki
nem fogja tudni, hogy itt út volt
valamikor...

— Vigye az ördög! — mérge-
lődtöm. — De ez az út nem vezet
sehová.

— De igen! — mondta a kis-
fiú. — Minden út vezet valahová.
Megcsinálták volna, ha sehová se
vezet?

— De elhanyagolták! Tehát nem
kell senkinek!

Egy ideig hallgatott és gondol-
kodott, a szemében fájdalom je-
lent meg.

— És azt tudjuk-e, hogy miért
hanyagolták el? Hát ha a másik
végén is elkezd valaki tisztítani,
és találkozni fogunk! Nem szabad
hagyni, hogy az utat gaz lepje el!
En ezt megtisztogatom!

— Kevés vagy egyedül!

— Egyedül kevés. De majd
szembe jön velem valaki... utak
nélkül az emberek nem találko-
zhatnak!

Valami hirtelen felvillant ben-
nem.

— Elment valakid?

Nem válaszolt, elfordult.

— En segíteni fogok neked! —
kiáltottam fel, úgy, hogy magam is
meglepődtem.

— Köszönöm — mondta egysze-
rűen. Levette a szemüvegét, és a
zsebébe dugta.

— De már csak reggel... —
mondta. — Most már késő
van...

— Hol laksz? — kérdeztem.
— Amott... — intett a sűrű
felé, s elindult, porosan, fárad-
tan, törekenyen, és csakhamar el-
tűnt a szemem elől.

Másnap kora hajnalban már el-
indultam. Az éjszakai eső miatt
csuromvizesen értem az égerfa-
erdőig és türelmetlenül vártam,
hogy megtaláljam az utat és a
kisfiút. Az ő hite már az enyém
is volt. Siettem a biztosnak tartott
irányban, át az égererdőn, majd
a nyír- és a nyárfák között... de
nem találtam meg az elhanyagolt
utat. Minden olyan volt, mint teg-
nap; a fák, a fűvek, az ágak, a
gombák, a virágok — de nem
volt sehohol az út és a barna szemű
kisfiú sem. Késő délutánig bo-
lyongtam az erdőn, fáradtan és
éhesen, összevissza karmoltak az
ágak, de hiába...

Soha többé nem találtam meg
azt az utat, de még csak egy er-
dei ösvényt sem, amelyet nekem
kellett volna megtisztítanom.

Egyszer mégis megértettem,
hogy mire tanított az a kisfiú.
Az én szívemből sok emberhez
sok út vezetett. Soha nem saj-
náltam rá a fáradságot, hogy ki-
szakítsam belőle a gyomot, a gatz,
nem engedtem, hogy ezeket az
utakat benődjék, tönkregyék. Ta-
lán azért sikerült ez, mert az út
másik feléről is elindult mindig
valaki, hogy találkozzék velem.

JURIJ NAGIBIN

